СВОБОДА

LIBERTY

Часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Руского Народного Союза“.

Рôкъ VII. | Мт. Кармель, Па. Четвергъ 7-го Грудня 1899. | Число 49.

КАЛЕНДАРЬ.

Грудень.
- Ч. Климента папы
- П. Алипія, Якова преп.
- С. Якова пер. Романа
- Н. 25. Стефана, Припарха
- П. Парамона, Филум.
- В. † Андрея апос.
- С. Наума, Филарета

ЗМѢСТЪ.

СПРАВЫ „Р. Н. СОЮЗА.“

Квитъ

на $600, словами шѣсть сотъ дол., котрѣ я, пôдписана, одержала зъ касы »Р. Н. Союза« яко посмертну запомогу по моимъ мужови Иванѣ Чôрня.

Lansford, Pa. 24. новембра 1899.

Олена Чôрня.

ПРИ СВѢДКАХЪ:
Л. Монѣта,
Ю. Сидорякъ,
Ив. Тхôръ,
А. Добошъ.

Вôдозва

до всѣхъ американьскихъ Русинôвъ, такъ зъ галицкои якъ и угорскои стороны!

На пôдставѣ одноголосной ухвалы нашого руского братства св. АА. Петра и Павла, при помочи цѣлои громады церковнои и нашихъ священниковъ, вôдбуде ся въ Джерзи Сити, Н. Дж. дня 1. т. ст. януара 1900 р. на лат. новый рôкъ, въ понедѣлокъ, **перше руско-американьске народне вѣче** (конвенція народна) и то въ Imperial Music Hall, входъ 51 Newark Avenue, (пару бльокôвъ вôдъ дипа пенсильвенійского). На тôмъ вѣчу буде радити ся о всѣхъ справахъ, котрѣ обходять нашъ рускій народъ въ Америцѣ; длятого запрошаемо на те вѣче всѣхъ щирыхъ Русинôвъ и Русинокъ, такъ мѣсцевыхъ якъ и зъ найдальшихъ сторôнъ. Передовсѣмъ просимо всѣ нашѣ рускѣ братства, щобы зволили выслати на те вѣче бодай по одному делеґатови, а при тôмъ маемо надѣю, що всѣ нашѣ священники разомъ зъ народомъ такъ зъ галицкои якъ и угорскои стороны прибудуть разомъ и покажуть, що имъ всѣмъ зарôвно лежить на серци добро и лучша будучность нашого руского народу въ Америцѣ.

Програма (порядокъ) вѣча буде слѣдуючій:

1. Вступне слово и выбôръ заряду вѣча.

2. Рефератъ (бесѣда): О положеню нашои рускои церкви въ Америцѣ.

3. Рефератъ суспôльно-политично-економічный: О положеню нашихъ рускихъ робôтниковъ въ Америцѣ; основане товарства: руско-народный дôмъ еміґраційный въ Америцѣ, выбôръ комітету екзекутивного (выконавчого) и справоздане зъ дотеперѣшныхъ жертвъ.

4. Рефератъ просвѣтный: О організаціи просвѣты и шкôлъ рускихъ въ Америцѣ, справоздане касове зъ дотеперѣшного фонду шкôльного для убогои руско-американьскои молодежи шкôльнои, выбôръ новного комітету.

По кождôмъ рефератѣ будуть могли участники вѣча забирати голосъ въ цѣли принятя резолюціи (ухвалы). Передъ рефератами и по рефератахъ вôдбуде ся часть забавна, а то: хорошѣ спѣвы и декламаціи; фоноґрафъ вôдограе свою ролю, чи то де-що заспѣвае, чи вôддекламуе, чи вконци новѣсть якійсь веселый монольоґъ (бесѣду), а на закôнчене вѣча лямпою маґічною покаже ся на стѣнѣ дуже богато такъ поважныхъ якъ и смѣшныхъ образковъ.

Початокъ вѣча о годинѣ 12 въ полудне. Нехай тая вôдозва въ газетѣ служить за запрошене: бо вступъ на вѣче для всѣхъ вольный, даромъ, такъ для мущинъ якъ и женщинъ рускихъ!

Прибувайте-жь якъ найчисленнѣйше, мовь на краевый »отпустъ«, бо и галя хороша та простора, спѣшѣть зъ якъ найдальшихъ сторôнъ, а не пожалуете трудôвъ.

Читателѣвъ сеи газеты просимо, абы о тôмъ вѣчу повѣдомили и запросили всѣхъ своихъ знакомыхъ Русинôвъ и Русинокъ.

До скорого побаченя.

Jersey City, N. J. 1. дец. 1899.

Комітетъ вѣчевый.

ШКÔЛЬНЫЙ ФОНДЪ.

Спомагаймо самыхъ себе!

На шкôльный фондъ призбирали мы с. р. близько сотку доляровъ. Се маленькій початокъ, але вже початокъ.

Зближають ся свята — зближаесь новый рôкъ. Най кождый священникъ кине свою святочну лепту до народнои скарбоны, най перейде ся зъ тацою по церкви, най кождый нашъ щирый Русинъ кине лишь мізерного нікля, а скарбона наша народна буде повна тысячокъ доляровъ.

Гей Братя Русины! Нашѣ братя Славяне въ Америцѣ мають вже свои народнѣ палаты, школы, шпиталѣ и др., а насъ бы не стати на те, щобъ мы бодай кольконахъ хлопцѣвъ пôслали до высшихъ шкôлъ? А чейже и мы народъ!

Грошѣ посылайте на адресу: Rev. A. Bonczevsky, 10 May Str., Ansonia, Conn.

Сл. Ис. Христу!

Несторъ Дмитрôвъ.

ГНИЛА КОЛОДА.

Чи може бути якій хосенъ зъ гнилои колоды? Мабуть що нѣ — те признасть кождый. Она, отя гнила колода, не то, що не иде нѣкому на пожитокъ, та ще мѣстить въ своѣй гнилинѣ всяке плюгавство та выдае лишь нестерпимый смородъ, що затроюе воздухъ вокругъ себе. Люде оминають гнилу колоду якъ безъужиточну, а нѣ, то заткавши носа, розбивають на куснѣ, щобъ спрятати еи зъ людного мѣсця, та вкинути еи тамъ, де нема людского житя.

А мѣжь людьми нема, гадаете, гнилыхъ колодъ? Сли-бъ хто сумнѣвавъ ся, то най протре очи и уважно читае сесю статю ажь до самѣсѣнького конця.

Мадярска газета „Szabadsag“ (Сабадшакъ — Свобода), що выходить въ Cleveland-ѣ, въ числѣ зъ дня 9-го новембра с. р., обвиняе »Соединеніе« и его проводировъ въ панславизмѣ. На той закидъ пише оденъ зъ проводировъ »Соединенія« L. (чи не о. К. Лавришинъ?) оправдапе до другои мадярскои газеты „Amerikai Nemzetor“ и тамъ обчищуе зъ грѣха »Соединеніе«, его проводирôвъ и всѣхъ угро-рускихъ священниковъ.

Въ тôмъ мѣсци перерви, дорогій читателю, читане, протри ще разъ очи и мотай все на вусъ, не пропускаючи нѣже тіи комы.

Въ ч. 46. згаданои мадярскои газеты, зъ дня 22. новембра, рускій (??) дописуватель L., мабуть оденъ зъ головачôвъ »Соединенія«, пише дословно такъ:

1) »Соединеніе« не мае »проводирôвъ« а урядниковъ, а тѣ, по большôй части, **„мадярско гр. кат. попы“**, о котрыхъ мадярскôмъ патріотизмѣ нѣколи нѣхто не сумнѣвавъ ся, бо-жь се само собою розумѣе ся.

2) Выразомъ духа и напряму кождого братства чи товаритсва есть офіціяльный органъ, або иншими словами, сей напрямъ и духъ зависить вôдъ тыхъ, що выдають той офіціяльный органъ. Органомъ »Соединенія« есть »Амер. Русскій Вѣстникъ«, котрого редакторомъ есть Ю. Жатковичъ, (дословно) найчеснѣйшій чоловѣкъ вôдъ головы до стôпъ. Правда, въ его душѣ не можу читати, но преспокôйно можу запевнити, що трудить ся вôнъ душею и тѣломъ тôлько для »Соединенія« Русинôвъ, а політикою не занимае ся (такъ!)

Надзиратель органа (газеты) о. Д. Дамяновичъ, бруклиньскій священникъ, котрый 20 лѣтъ бувъ въ мадярскôй парафіи и котрому (дословно) тяжше по руски або по словацки говорити, якъ по англійски. (Славно! Се прекрасна похвала для руского попа.)

Або о. Корнилій Лаврищинъ, або Александеръ Дзюбай суть панславистами? Тѣ панове, що можуть похвалитись дружбою мадярскихъ магнатôвъ, котрѣ дають стипендіи (грошѣ) тымъ ученикамъ, що учать ся добре по мадярски, чи они панслависты? Або секретаръ »Соединенія« Бешеней, котрый взагалѣ не говорить добре нѣ однымъ славяньскимъ языкомъ; чи и вôнъ панславистъ?

Одинокимъ хиба панславистомъ (читай Русиномъ) есть Йв. Смитъ, бувшій предсѣдатель »Соединенія«, но того покинули навѣть его власнѣ пріятелѣ.

Всѣ урядники »Соединенія« самѣ найлѣпшѣ мадярскѣ патріоты, такѣ, якъ Гавріилъ Угропъ (се найбольшій мадярскій шовіністъ). При тôмъ треба знати, що кождый греко-католицкій духовникъ есть безъусловно добрымъ мадярскимъ патріотомъ, а одного выхваляти, значило бы, пôдозрѣвати другихъ, що они не добрѣ мадяры.

3) »Соединеніе« числить 8.000 членôвъ и хочь они по руски и словацки говорять, то всѣ они добрѣ мадярскѣ патріоты. Зъ тыхъ 8.000 членôвъ майже 6.000 походить зъ ужаньскои и земплиньскои столицѣ (а що-жь, чи зъ галицкихъ Русинôвъ нѣкого нема въ »Соединенію«? А если суть, чи и они мадярскѣ патріоты?)

4) Органъ »Соединенія« »А. Р. Вѣстникъ« нѣколи не писавъ противъ мадярôвъ, бо всѣ члены его суть мадярами.

5) Бажали-бъ мы, щобъ въ »Соединенію« було не 300—350 мадярôвъ, но 3000 (яка контрадикція, адже жь высше признано всѣхъ за мадярôвъ), тогдѣ »А. Р. Вѣстникъ« выдавано бъ не лишь по словацки но и по марярски, бо по руски (на юкатаньско-итіопскôмъ нарѣчію) печатаесь тôлько для 1000 Русинôвъ, а для 7000 Словакôвъ по словацки (на татарско-китайскôмъ нарѣчію).

Въ тôй самôй мадярскôй газетѣ есть друга неменше интересна статя пôдъ заг.: »Панславизмъ въ Америцѣ — патріотичне духовеньство, — будьмо оглядні.«

Въ тôй статѣ сказано публично и безчельно отверто, що въ Америцѣ тôлько **гр. кат. духовеньство есть мадярско-патріотичне та посѣдае правдиво мадярского духа,** та що римо-католицкѣ епископы повиннѣ запытуватись пряшôвского и мукачôвского епископа, якихъ попôвъ и ксьондзôвъ мають посылати до Америки. **Гр. кат. попы одинокѣ пôддержують мадярску идею** въ рускôмъ и словацкôмъ народѣ.

Ось вамъ, читателѣ »Свободы«, дословный перекладъ статей зъ мадярскои газеты, писаныхъ котрымсь зъ угро-рускихъ гр. кат. духовниковъ. Сеся мадярска газета въ редакціи »Свободы«, а перекладъ, для певности, зробило ажь двохъ людей.

Заки въ слѣдуючôмъ числѣ »Свободы« выведу зъ того деяку для насъ Русинôвъ науку, то тымъ часомъ перечитуйте написане высше и роздумуйте надъ »гнилою колодою.«

Стефанъ Макарь.

AMERICAN BOY.

— Написавъ —
Стефанъ Макарь.

Теперь звали его вже Джяномъ. Передъ якихъ шести роками, коли ще бувавъ по лемкôвскихъ полонинахъ, его кликали Ваньомъ, але ту въ Америцѣ навѣть пяньо и мама не звали его тымъ старокраевымъ именемъ. Иншій край то и иншій обычай.

Молодымъ парубчакомъ ходивъ Ваньо зъ своимъ батькомъ до угльоломôвъ перебирати камѣнчики вôдъ угля, а стикаючись заодно зъ англійскими хлопцями, перенявъ невдовзѣ англійску мову. Кому-жь, якъ не молодымъ людямъ, вывчити де-що нового.

Коли-бъ Ваньо вернувъ теперь до свого родинного села, его бы вже не пôзнали давнѣйшѣ ровесники. Гетъ перемѣнивъ ся. Вôнъ уже навчивъ ся при роботѣ жувати »чю«, а по недѣлямъ, якъ выйшовъ чистенько вбраный по мѣжь своихъ товаришѣвъ працѣ, купувавъ за цента пепсинову ґуму и жвякавъ си молодыми, сильными зубами. Чейже-жь таке робили майже всѣ: хлопцѣ и дѣвчата, то чомужь бы и ему оставатись по заду.

Прійде пора на гру въ пилку, то и вôнъ стае середъ улицѣ зъ шкôряною рукавицею на одной руцѣ и пôдкидуе та имае си и то все после правилъ тои гры. Найтяжше приходило ему забратись до науки битки на кулаки, бо побоювавсь, щобъ часомъ не пріишловъ до хаты зъ пôдбитымъ окомъ, або покервавленымъ лицемъ, та коли зъ тымъ звѣривъ ся одному англійскому хлопцеви, той высмѣявсь зъ него и рѣшивсь стати для него учителемъ.

Часу на те лучалось до волѣ. Коли вечерами вертали зъ роботы, заходили на вузоньку полянку въ хащахъ и тамъ вôдбувалась наука кулачного бою. Розумѣесь, що при тôмъ бувавъ ще и третый яко свѣдокъ, що слѣдивъ за правильнымъ порухомъ рукъ та ударôвъ. За колька тыждневъ ученикъ дорôвнувавъ уже свому учителеви въ той такъ важной штуцѣ американьского житя.

Коли вôдбувалась его послѣдна проба кулачного бою въ присутности бôльшого числа свѣдкôвъ и вôнъ побѣдивъ свого противника, повалюючи его на землю порядным стусаномъ въ живôтъ, тогдѣ всѣ присутнѣ вôддали ему признане оплесками та свистомъ рôжнородныхъ тонôвъ.

Ваньо налякавъ ся зразу свого поступку, гадаючи, що его противникъ зôрвесь на рôвнѣ ноги и вразъ зъ другими вôддячить ся ему порядно; але нѣ. Противникъ, якъ джентелменъ, приступивъ зъ повагою до Ваня и поклепавъ его по рамени:

— Джянъ, теперь ты all right, ты нашъ! Ты вже переставъ буты тымъ »гунґеріяномъ«, що при леда дурнôй сварцѣ, заѣде тобѣ зъ нечевя кулакомъ помѣжь очѣ, або запоре ножикомъ въ живôтъ. Ты вже „american boy“ и станешь доходити своеи сатисфакціи по джентелменьски.

— Hold on! — вôдозвались старшѣ — се не иде такъ скоро. Ему ще далеко до того, щобъ зъ гордостію мôгъ прилюдно сказати, що вôнъ american boy. Ему ще богато хибуе. Чи-жь то не оденъ зъ чужинцѣвъ, а то и нашихъ, бесь несогôрше на кулаки, а декотрѣ дорôвнують въ той штуцѣ нашимъ найславнѣйшимъ кулачникамъ, а про те не можуть зватись такимъ именемъ?

— А чого жь менѣ ще треба? — вôдозвавсь зацѣкавленый Ваньо.

— А сидѣвъ ты вже, товаришу, хоть разъ въ арештѣ? а маешь ты вже свою дѣвчину? а валявъ ся ты по лѣсахъ та фармахъ та днувавъ и ночувавъ тамъ? а що найважнѣйше, перебѣгавъ ты тягаровыми потягами безплатно безмежнѣ просторы нашого незабутого Вашинґтона? Га, скажи?

Всѣ притакнули бесѣдникови на знакъ его правдомовности, а Ваньо похнюпивъ голову, будучи переконанымъ, що се за твердѣ условя до здѣйсненя. Але его учитель сейчасъ его розваживъ:

— Не жури ся Джянъ, ты всего зъ часомъ научишь ся!

— That's rihgt — вôдгукнулись другѣ и рушили посвистуючи до мѣсточка.

Ваньо ишовъ зъ своимъ учителемъ и въ нагороду за его труды, вытягнувъ зъ кишенѣ повну пригорщь тютюну до грызеня, подаючи свому товаришови.

Зъ того часу Ваньо ставъ гордымъ на себе. Вôнъ не любивъ уже товаришувати зъ рускими хлопцями, бо уважавъ ихъ за щось низшого вôдъ себе. Вôнъ навѣть на своихъ родичѣвъ дививсь зъ легковаженемъ, высмѣваючи ихъ хôдъ, спосôбъ говореня и поводженя ся дома передъ англійскими хлопцями.

Бувало, въ вольный день вôдъ роботы, вбересь въ святочну одежину, засилить на шію на впоперекъ грудей краватку, насадить капелюхъ на бакиръ, а въ уста напхае »чю« и иде собѣ зъ хаты на цѣлый день, не кажучи нѣкому дома, куды и за чимъ. Хоть неразъ пытали его родичѣ, де иде, але вôнъ лишь гордо вôдворкнувъ щось пôдъ носомъ, гадаючи собѣ въ душѣ, — то-жь то я въ краю, щобъ мавъ повѣдомляти родичѣвъ про кождый свой крокъ? Се „free country“!

Звычайно стрѣчавъ ся зъ тыми самыми, що все англійскими хлопцями, що вмѣсто до роботы выстоювали днями по пôдъ муры мѣста а вечеромъ розкладались таборомъ мѣжь хащами за мѣстомъ, де попивали и споживали не куплене добро. Коли мѣжь нихъ увôйшовъ, его гордôсть и зарозумѣлôсть про свою американьску гôднôсть зникали, вôнъ стававъ смиреннымъ и тихимъ та сѣдаючи бѣля товариства дививсь на нихъ зъ якоюсь радôстною набожностю та по при тôмъ и заздрôстю, що не може имъ у всѣмъ дорôвнати. Хочь его англійскѣ хлопцѣ пріймали, але не шанували такъ якъ себе взаимно, бо хоть Ваньо вже де-що переймавъ зъ ихъ науки, то все-жь вôнъ бувъ лишь чужинець, значить ся, не зъ тои, що они породы. Але имъ було его треба, мовлявъ, его особа може неразъ придатись, коли-бъ довелось мати дѣло зъ якимъ чужинцемъ.

Разъ, якъ Ваньо вертавъ зъ такого товариства до хаты, стрѣтивъ ся по дорозѣ зъ однымъ рускимъ парубкомъ, Грицьомъ, що походивъ зъ того самого, що и вôнъ села. Вôнъ поздоровивъ его, а Ваньо вôдворкнувъ лишь та зъ пôднесеною головою ишовъ дальше.

„SVOBODA"
(LIBERTY.)
Weekly Paper.

The only little Russian political Newspaper published in this Country; circulating in all parts of the United States and Canada, wherever the Russian language is spoken and is the best advertising medium.

Published every Thursday at Mt. CARMEL, PA. by the „SVOBODA" Publishing Co.

All comunications should be addressed to:

„Svoboda"
Mt. CARMEL, PA.
P. O. Box 13.

Предплата ро́чна $2.00
До старого краю 3.00

Всѣ дописи и грошѣ просимъ высылати по́дъ адресу:
To „SVOBODA"
P. O. Box 13. — Mt. CARMEL, PA.

НАША ГАЗЕТА ВЫХОДИТЬ ЩО ТЫЖДНЯ ВЪ ЧЕТВЕРЪ.

Entered the post office at Mt. Carmel, Pa. as second class mail matter.

Вѣсти зъ Америки.

Въ справѣ головнои конвенціи „Р. Н. Союза."

Де найбôльше членôвъ »Союза« тамъ вôдбуде ся головна конвенція того товариства. Такй потѣшаючй вѣсти читаемо майже въ кождôмъ числѣ »Свободы«. Правда, що тй вѣсти потѣшаючй, але хиба для тои мѣсцевости, де число членôвъ дôйшло до поважнои сумы. Та я, позволю собѣ-теперь запытати, чому оно такъ?

Будучи въ р. 1898 присутнымъ на конвенціи »Р. Н. Союза« яко делегатъ, внѣсъ я, щобъ будуча головна конвенція вôдбулась въ Jersey City, N. J. Вносивъ я се тому, бо выславшій мене члены припоручили менѣ тое сказати, а по друге, що найважнѣйше, що така конвенція въ портовыхъ мѣстахъ, де есть чимало нашого народа такъ зъ угорскои якъ и зъ галицкои стороны, могла-бы принести »Союзови« немалый хосенъ. У насъ народъ робить по фабрикахъ розпорошеный, то-жь труднѣйше его зъорганизувати якъ де инде тай нема такъ часто смертельныхъ выпадкôвъ якъ въ пенсильвенійскихъ угльокопахъ, то-жь трудно кого притягнути до асекураціи на жите.

Если-бъ у насъ въ Джерзи Сити вôдбулась конвенція и закôнчилась вечеркомъ, то стягнула-бъ немало рускихъ людей, що розпорошенй по сусѣднихъ мѣстахъ и заохотила-бъ ихъ до бôльшои едности та вписуваня ся въ члены »Р. Н. Союза«.

Та ухвалено, щобъ конвенція вôдбувалась тамъ, де найбôльше членôвъ, хочь бы и зъ великими стратами.

Мы бачимо, що найбôльше членôвъ мае Пітсбургъ, значить ся, головна конвенція вôдбуде ся тамъ, хочь се напередъ мôгъ кождый добачити. Але розважмо, чи зъ того прійде якій хосенъ матеріяльный для »Союза«? Мабуть нѣ. Треба знати, що Пітсбургъ положеный далеко вôдъ усѣхъ прочихъ рускихъ осадъ такъ въ Пенсильвеніи якъ и въ другихъ стейтахъ, то-жь сама подорожь делегатôвъ буде коштувати бôльше якъ пôвъ тысячки, а коли до того додати выпадгороджене за кождый день делегатамъ, то така конвенція не обѣйде ся за тысячкою. И чи-жь пôсля того буде зъ хôсномъ така конвенція для »Союза«? Мы занадто милосерний люде, бо не тôлько за тыхъ 50 цнт. мѣсячнои вкладки дае ся людямъ посмертне и великй запомоги, а еще хочемо выкинути зъ вѣтромъ якихъ пару сотокъ. А до Джерзи Сити, Н. Дж. кождому делегатови наручно и близько и не такъ коштовно, а яка бы корысть була для тыхъ тысячокъ доокрестного ту народа; побачила-бъ о якій мѣсяць каса »Союза«.

Зъ той именно причины я прикладаю велику вагу до мѣсця скликаня будучои конвенціи и прошу всѣхъ будучихъ делегатôвъ послѣднои конвенціи, щобъ въ тôй справѣ подали свою гадку.

Костъ Кирчôвъ
членъ „Р. Н. Союза" зъ Jersey City, N. J.

Вѣсти зъ Канады.

(Хто лѣпшій: консерватисты, чи лібералы? — Чи мы жебраки?)

Въ ч. 46. »Свободы« якійсь дописуватель зъ Канады зъ пôдписомъ »Фармеръ« помѣстивъ допись, до котрои я хочу подати кôлька увагъ. П. Фармеръ мае дуже фалшивй понятя про нашй вôдносины канадійски, котрй походять або зъ незнаня рѣчи, або, зъ простои ненависти.

На самôмъ вступѣ своеи дописи поучае п. Фармеръ канадійскихъ читателѣвъ »Свободы«, що теперѣшне правительство есть ліберальне и при надходячихъ выборахъ старае ся усѣми силами побѣдити, щобъ лишитись при власти та дармувати въ Оттавѣ, згортаючи лишь великй грошѣ до своихъ порожныхъ кишень. Дальше говорить ся въ дописи, що для насъ Русинôвъ байдужна всяка політика, бо насъ ще мало горожанъ, але все бы була намъ лѣпша партія консервативна, бо она непустила бы въ Канаду бôльше жебраковъ, котрй вже тôлько блага приспорили собѣ и Канадѣ.

Оба высказы, такъ що до ряду, якъ и непущаня въ Канаду галицкихъ жебраковъ, суть хибнй, а се попробую доказати.

Що до канадійского ряду, то справа така:

Въ Канадѣ суть два політичнй стороннитцтва, т. е. ліберальне и консервативне. Послѣдне верховодило черезъ 18 лѣтъ и державось тои засады, щобъ допускати якъ найменше славянськихъ людей до Канады, а заселювати ю самыми Англійцями, лишь денеде розпорошуючи помѣжь нихъ нашихъ. Вже сама назва консерватистъ поучуе насъ, що люде такого сторонництва стараютъ ся все держатись старого, не посуваючись въ нѣчимъ напередъ, а думки ихъ немало втекли вôдъ абсолютизма лишь въ американьскимъ дусѣ. Проводирѣ тои партіи се самй аристократы, що въ нѣчѣмъ не пôдпирали бѣдныхъ, а дбали лишь за свою кастовость. За ихъ правлѣня въ краю наставъ застой, а еміграція не то що не збôльшалась а зменшалась, бо богато поопускало край. Чи консерватисты не наповняли тодѣ кишень долярами, котрый то грѣхъ приписуесь лібераламъ? Здаесь, що и и одна и друга партія не вôдцураесь сего, коли лишь лучить ся до того способнôсть.

Вôдъ 1896 року увôйшли до парляменту лібералы — значить — населеню стало вже за богато того добра консерватистôвъ. За лібералами говорять самй факты, якъ лишь приглянемось еміграціи взагалѣ, а рускôй въ особенности.

Бачимо, що за правлѣня лібералôвъ, еміграція пôднеслась въ десятеро. Правительство побачило, що міліоны акрôвъ землѣ не приносить краеви нѣякого хôсна, то-жь постаралось о агентôвъ рôжныхъ народностей, котрй-бъ познакомили людей зъ тымъ краемъ такъ догôднымъ до поселеня. Наслѣдки тои роботы може кождый нынѣ побачити. Де були пустарѣ — нынѣ жіють люде.

Теперь позволю собѣ сказати де-що про насъ жебракôвъ-Русинôвъ, якъ насъ ч. дописуватель называе.

»Коли жебракôвъ уже бôльше не пустять, то лишь длятого, що ихъ вже есть досыть въ Канадѣ и бôльше ихъ не треба. Щобъ такій дикій заключеня выходили зъ устъ свого чоловѣка — не хоче ся вѣрити. Най бы чужій щось подôбного написавъ, то бы не болѣло такъ страшно; а однакъ... Хочь свой чоловѣкъ пустивъ намъ зъ пôдъ пера таку обиду, то все таки лібералы узнали насъ за людей та впустили насъ до краю якъ и другихъ и такъ само якъ зô всѣми и зъ нами обходять ся.

На тôмъ не стратила Канада, що дôстала 20 тысячь малоросôвъ и 10 тысячь духоборцѣвъ. Народъ ставъ красно розвиватись и нѣчимъ не гôршій вôдъ другихъ народностей. Сегодня нашй люде мають славу якъ добрй робôтники та якъ такй, що хотять поступати напередъ. Если и суть мѣжь нами якй хибы, то они гублять ся; а впрочѣмъ, хто-жь нынѣ безъ нихъ? Правда, принеслось немало лиха зъ Галичины, але-жь въ тôмъ не вина тыхъ, що его принесли, а тыхъ, що тыхъ людей учили, надъ нимъ верховодили та довели ихъ до жебрацтва.

Така велика маса нашихъ людей та духоборцѣвъ стала грызти консерватистôвъ и они давай верещати на лібералôвъ, що тй вôддають землю чужинцямъ замѣсть своимъ. Консерватисты посунулись въ своѣй звѣрской заѣлости до того степени, що ихъ першій проводиръ Мак-Доналдъ сказавъ на публичныхъ зборахъ въ Нінавѣ, що галицкій народъ смѣте, та якъ консерватисты побѣдять при выборахъ, то вôдберуть галичанамъ право голосу и не допустять ихъ до того, щобъ стали горожанами вôльнои землѣ.

Звольте-жь теперь, братя, самй змѣркувати, чого намъ бажае п. Фармеръ. Вôнъ бажае, пôсля волѣ консерватистôвъ, щобъ у насъ заведено россійскій абсолютизмъ. Се трохи чи не за богато и я скажу дописувателеви словами Шевченка, що »правда ваша брехнею пôдшита«, а сли вы справдѣ фармеръ, то точите нôжь на свое власне горло.

Теперь позволю собѣ сказати де-що про наше жебрацтво.

Дуже болючу сторону приходить ся менѣ порушити, котра насъ усѣхъ одинаково обходить. Значить ся, мы галицкй жебраки прійшли въ Канаду, але пôсля думки п. Фармера, вже за богато насъ. Якъ консерватисты станутъ рядити, вже бôльше не пустять тои голоты-жебракôвъ. Кôлько бруду, злобы и нерозваги крыесь въ тыхъ словахъ!.. Чому-жь мы жебраки въ Галичинѣ? Чому мы темнй, а якъ навѣть злй, чому такй?

Якъ бы такъ було, то причина головна не въ народѣ, а въ тôй верховодячôй партіи въ рôднôмъ краю. Тамъ розличного рода драчки всѣлякими властями, бракъ освѣты, злодѣйства верховодячои клясы довели нашъ народъ до матеріяльнои и моральнои руины. Мало хто по правдѣ вôдзываесь за угнетеными, але наспѣе часъ, що народъ пôзнае, хто ему стрикъ, а кого коломъ въ бôкъ.

Теперь же, сли нашй Русины въ Галичинѣ справдѣ жебраки, а сему я не стану перечити, бо на 3 міліоны руского населеня буде 2½ жебракôвъ, то сли найшовъ ся на свѣтѣ кутикъ землѣ, де бы можь сякъ-такъ зажити, втѣкаючи передъ старокраевыми злодѣйствами, то чому-жь бы не можь тамъ ѣхати.

И якимъ правомъ Фармеру, пытаюсь, хочешь сперти нашимъ людямъ вступъ до Канады? Кажешь, що мы собѣ в Канадѣ приспорили тôлько добра. Певно, що такъ, бо 30.000 народу живе, обрабляе землю, пустарѣ замѣняе въ нивы, въ хосенъ краеви, а собѣ тежь приносить корысть и тôлько той може жалувати, хто не хоче робити. Нашъ народъ вôдъ р. 1896 заробивъ уже міліоны долярôвъ, а у кождого по 160 акрôвъ землѣ, хочь правда задля короткого побуту ще не зовсѣмъ управнои. То-жь ударъ ся въ груди, ч. фармеру, и скажи собѣ, що вже бôльше не буду кидати такихъ обидъ свому народови въ очи.

Зъ писаного выходить, що если лібералы помагали намъ и помагають якъ початкуючимъ фармерамъ, то и мы при нихъ стояти будемо.

Вкôнци ч. дописуватель згадавъ за бонусы агентôвъ, а сарака не знае, що канадійске правительство не платить вже нѣчо за галицкихъ емігрантôвъ ще вôдъ червня минувшого року, бо переконалось, що осѣвшй на фармахъ спроваджують самй своихъ краянôвъ.

Що до того, щобъ правительство поставило за условіе принятя въ Канаду $100 маетку у кождои особы — я про те нѣчо не знаю, а если-бъ агенты жадали якихъ даткôвъ въ Галіфаксъ, то мы бы противъ того сильно запротестували. Впрочѣмъ правительство не може выдавати законôвъ выключно противъ Галичанъ, бо-жь мы не е выняткомъ.

Послѣдне твердженє дописувателя, що сего року въ Канадѣ вчасна зима, тежь хибне, бо ще 24. падолиста нема снѣгу.

Кôнчу мои уваги и прошу, если-бъ хто мавъ охоту забрати голосъ въ тôй справѣ, най подась до »Свободы«.

К. Геникъ.

НОВИНКИ.

Американець все зъ олôвцемъ.

Оденъ славный ученый Едвардъ Ґуеръ описуе точно, якъ заховують ся рôжнй народности подчасъ свѣтовыхъ подорожей. Американець безъ олôвця не може жити. Звычайно, якъ выбирае ся въ дальшу дорогу, то мае въ кишени зъ тузѣнъ олôвцѣвъ; що зобачить цѣкавого, сейчасъ собѣ записуе и за порядкомъ нумеруе, всѣмъ интересуе ся о все розпытуе ся докладно, але рѣдко коли слухае чужои рады, бо мовлявъ, вôнъ мае свôй власный розумъ и чуе ся дуже щасливымъ, якъ самъ щось нового выдумае, а при тôмъ и де що заробить. Нѣмець пôдъ часъ подорожи е дуже неспокôйный и все критикуе. Француз, чи въ дома, чи въ дорозѣ, любить лишь добре забавити ся. Англіець насамперѣдъ думае о тôмъ, щобъ добре наѣсти ся и напити ся и ажь потôмъ зачинае всѣмъ интересовати ся. Москаль не любить довго затримовати ся на одôмъ мѣсци. Захованє ся вышнихъ верствъ (клясъ) есть делікатне, але середнй верствы не знають утримовати порядку и чистоты. Италіянець радо слухае науки другого. Нашъ зновь малорускій мужикъ хоть бы выбиравъ ся въ недалеку дорогу, то до кишенѣ бере »фляшчину и тому часто веселый.

— Ваню, чувъ, ты що такъ спанѣвъ, анѣ не пôзнаешь вже теперь своихъ краянôвъ?!

Ваньови стало грохи соромно и вôнъ заждавъ на него, щобъ ити разомъ.

— Ты де бувъ Ваню? — поспытавъ Грицъ.

— А тобѣ що до того! — вôдрубавъ рускій Американець — я питаю ся куда ты ходишь?

Грицъ не обидивъ ся тою рѣзкою вôдповѣдю, але лагôдно положивъ руку на его рамя, кажучи:

— Не добре оно Ваню, що ты заходишь мѣжь тыхъ американьскихъ волоцюгôвъ, можешь дуже лихо на тôмъ выйти.

— Що-жь — вôдповѣвъ злôстно Ваньо — може менѣ валятись помѣжь смердячими Гунґарами, що нѣчо не знають и на жаднôй науцѣ не розумѣють ся? Я собѣ Американець, то й зъ порядными и вчеными Американцями пристаю.

— То-жь бо то и бѣда, що не зъ порядными пристаешь — завважавъ зъ серцемъ Грицъ. — Тобѣ выдаесь, що якъ людина балакае по англійски, то вже мусить бути порядный. Якъ бы ты увôйшовъ помѣжь порядныхъ Англійцѣвъ, то-бъ де-що путнього навчивъ ся и за те нѣхто-бъ тебе не ганивъ, а то злучивъ ся зъ голодранцями, поперейма̂въ вôдъ нихъ все найгôрше и чванить ся тымъ, що вôнъ справдешный Американець. Фе, встыдавъ-бысь ся.

Ваньо вызвѣривсь на него за подôбнй слова и зъ словами якогось англійского проклону на устахъ вôддаливсь поспѣшно.

Въ хатѣ няньо и мама довго на него ждали зъ вечерою, а не можучи дождатись полягали на супочинокъ. Ваньо не хотѣвъ вже будити родичѣвъ, то-жь штучно вôдчинивъ вôкно и вховзнувсь зручно до комнаты. Помимо того батько пробудивъ ся, коли Ваньо зô стукотомъ ставъ роздягатись.

— Ты куды волочишь ся по ночахъ, небоже?

— Вамъ що до того — ходивъ тамъ, де менѣ було треба — прошопотѣвъ злôстно.

Старый батько не хотѣвъ вѣрити своимъ слухамъ, щобъ его сынокъ въ подôбный способъ до него вôдзывавъ ся, то жь пôдвѣвсь на рукахъ, звертаючись налякаными зъ непевности и досады очима:

— Що ты, сыну, кажешь, що? Повтори ще разъ!..

Ваньо сѣвъ на лôжко и пôдсмѣшкуючись злобно повторивъ ще разъ зъ зимнымъ супокоемъ.

— Адже-жь кажу вамъ, що тамъ ходивъ, де менѣ злюбило ся, а вамъ що на тôмъ.

Батько ажь теперь все порозумѣвъ та не скипѣвъ напраснымъ гнѣвомъ лишь тому, що въ мить схаменувъ ся зъ першого обуреня и придавивъ его въ собѣ, але варги въ него задрожали и вôнъ промовивъ до сына тихимъ, тремтячимъ вôдъ зворушеня голосомъ.

— Хлопче, ты зновъ що собѣ гадаешь?.. — и вдививсь въ Ваня мовь у образъ, гадаючи, що вôнъ перемѣнить ся въ каючу ся грѣшницю. Але образъ не змѣнявъ ся.

— На що ты небоже хочешь зôйти? То ты такъ ту въ Америцѣ вывчивъ ся, що навѣть свому няньови не дашь доброго слова? Скажи по менѣ небоже!.. Ей, я не буду пытати, що ты вже пôдрôсъ, але якъ хопю на колѣно, то ще такъ вышарю, ажь въ очахъ тобѣ засвѣтить ся.

Ваньо глипнувъ на батька зъ пôдъ лоба, а побоючись, щобъ вôнъ справдѣ не выповнивъ своеи погрозы перевернувсь на ложко, не вôдзываючись нѣ словечкомъ.

Слѣдуючого дня вийшли оба зъ батькомъ до роботы, але, що ихъ дороги розминали ся, бо робили въ иншихъ угльоломахъ, то-жь коли Ваньо вôдлучивсь вôдъ батька, вмѣсто до роботы, вернувъ назадъ до хаты. Мати его пôдъ той часъ поралась коло печи, а коли заздрѣла свого сына, не пытала вже, чому вертае зъ роботы, але приступила до него зъ якимсь лякомъ:

— Бôй ся Господа Бога, ты що такого намъ старымъ почавъ строѣти? Я чула вчера цѣлу вашу бесѣду зъ няньомъ и до самѣсенького рана не могла очій склеѣти, такъ ты менѣ все привиджувавъ ся. Чому ты собѣ, хлопче, не берешь до головы науки, чомъ въ насъ не буде такъ якъ въ людей? Дивись, другй хлопцѣ якъ хлопцѣ, беруть собѣ до головы науку, статочнй, роботящй, а ты спытивъ ся зъ якимись поганцями и таке строѣшь, що ажь страхъ згадувати.

Ваньо вже матери не такъ дуже лякавъ ся, шпурнувъ на землю посудину зъ ѣдою, сѣвъ лѣниво на крѣсло, а высаджуючи ноги на стôлъ плюнувъ довгимъ шнуркомъ жовту слину тютюнову, що опинилась въ другôмъ углѣ комнаты на самôй стѣнѣ.

— Well, мамо — прорѣкъ вôнъ урочисто — ту не старый край, а Америка. Ту кождый собѣ панъ на цѣлу хавку. Роби що хочешь и якъ тобѣ злюбить ся. Я вже знаю американьску конституцію и не дамъ собѣ въ кашу напчихати. Вы гадаете, що я буду на васъ гарувати и васъ слухати? О-о, нѣ! Я вже маю 21 лѣтъ — повнолѣтный, то-жь зачну жити по американьски — на вôльну стопу, такъ якъ лицюе правдивому „american boy."

Мати склала руки на грудяхъ мовь до молитвы, слухала его уважно, а коли скôнчивъ, залебедѣла немовь просила въ свого сына якои великои ласки:

— Не знаю я, сыночку дорогій, тыхъ американьскихъ параграфôвъ, але менѣ, дурнôй жѣнцѣ якось такъ выдае ся, що и ту суть люде якъ и мы, що жіють чесно та по божому, що и ту дѣти шанують своихъ родичѣвъ! Ты повиненъ се лѣпше знати, бо знаешь збесѣдувати ся по англійски; а я що... Та знаешь, Ванцуню, не вганяй насъ старыхъ передъ часомъ въ сыру могилу та не наноси сорому на нашй сивй головы. Диви, ладно то буде, якъ про тебе пôде недобра слава помѣжь людей въ краю тай ту въ мѣстѣ? Люде смѣяти ся будуть зъ тебе, а намъ старымъ дорѣкати, кажучи: О, то собѣ старй выховали сына!.. — и при тыхъ словахъ стара мати залилась рѣсными слезами.

Ваньови тежь якось нѣяково стало, збѣгъ на гору переодягнувсь и выбѣгъ зъ хаты, лишаючи матѣръ безъ потѣхи.

(Конець буде.)

Зъ боевища.

Борба мѣжъ Англиками а ...рами въ полудневой Аф...цѣ ведесь на добре. Нев...хъ вѣдомостей про по...нокій битвы нема доклад...ныхъ, бо англійске прави...тельство держить всьо въ ...ликой тайнѣ, то однакъ ...вне, що англійцѣ теперь ...же жалують, що розпо...ли войну зъ Бурами, ко...рі ихъ побиваютъ на кож...дымъ кроцѣ. Англійцѣ по...лають двома вôддѣлами ...помочь своимъ войскамъ, ...оточеній Бурами по ан...глійскихъ головныхъ мѣс...тахъ, але въ походѣ своимъ ...ять сточувати кроваві ...твы, въ котрыхъ падае ...гато Англиковъ. Буры ...руть на цѣль переважно ...фицеровъ и тыхъ найболь...ше падае. Послѣдну битву ...ведено надъ рѣкою Модеръ. ...ерезъ ту рѣку англійскій ...енералъ Methuen хотѣвъ ...ерепровадити свою 12 ты...сячну армію. По другой сто...ронѣ было 8 тысячь Бурôвъ ...зачалась кровава борба. ...ля битвы генералъ Ме...thuen телеграфувавъ до Лон...дону, що була се найстраш...нѣйша битва въ тôмъ сто...лѣтю, въ котрôй Англійцѣ ...дили, хочь понесли ве...ликі страты. Теперь довѣ...далось, що сеся битва вы...пала на некорысть Англи...ковъ, бо стратили они уби...тыхъ и раненыхъ жовнѣрôвъ ...коло 1000, наколи Буры ...несли малі страты. До ...ки ще Англики не перей...дуть рѣки а ждуть на помôчь ...котра вконцѣ прійде зновъ до ...Буры. Въ Англіи панує ве...лике придавлене а прави...тельство высылае до Афри...ки новый транспортъ жов...нѣрôвъ. Теперь вже на по...чатку войны упало всѣхъ ...вояковъ 3.500. Видко, що ...Буры вмѣють стрѣляти, ко...ли боронять свободы свого ...краю.

...говельникъ дѣвчатъ зъ Галичины.

Въ Будапештѣ увязнено ...того Бара, торговельни...ка дѣвчатъ зъ Галичины. ...лено его въ хвили, коли ...мавъ вôдъѣхати зъ наборомъ ...дѣвчатъ до Константино...поля. Баръ, що мешкавъ ...постôйно въ Константино...полі, вывозивъ тамъ рôчно ...кôлькасотъ дѣвчатъ и про...давав ихъ въ Галатѣ по ...до 1500 марокъ, якъ до ...хто. Сі дѣвчата ангажу...вано якобы покоѣвки ...и касієрки зъ высокою ...платою, але ажь за грани...цею бачили тї бѣдні жер...твы куда и пощо ихъ вы...везено. Баръ мавъ числен...ныхъ агентôвъ жѣнокъ и ...мужчинъ, а що найважнѣйше, ...мавъ цѣле бюро, надъ ...котрого дверми виднѣла на...пись: „Баръ, експортеръ на ...ядь“. — Чудова полиція ...въ Будапештѣ, коли пôдъ ...ея бокомъ можна вести таку ...торговлю.

— **Галицкі** жиды зліцитовали християнъ въ вехôд...нôй и заходнôй Галичинѣ ...въ часъ вôдъ 1. листопада ...до нынѣшный день, ...за часъ треваня одно...го року, на суму одеиъ мі...ліонъ, триста сорокъ тысячь, ...шістьсотъ сѣмдесятъ зр. 89 ...крейцаровъ. — Такі застра...шаючі даиі подаютъ кра...євы газеты на подставѣ е...дыктôвъ ліцитаційныхъ, о...голошеныхъ въ урядовой ...газетѣ. Если тымъ самымъ ...темпомъ подуть ліцитаціи ...христіяньского майна въ ...будущихъ рокахъ, то за я...кихъ двайцять лѣтъ власти...телемъ христіянинъ буде въ ...Галичинѣ бѣлымъ крукомъ.

До нашихъ предплатниковъ.

Робимо уважными всѣхъ предплатниковъ »Свободы«, щобъ при змѣнѣ свого помешканя або при переходѣ до другой мѣсцевости, повѣдомляли насъ про змѣну своєи адресы. Рôвно жь треба подати, яка була первѣсна адреса, бо черезъ те высылаесь неразъ непотрѣбно газету ажь до двохъ мѣсцевостей. Пригадуемо такожь, щобъ всѣ довжники нашй выровнали свои залеглости та засылали предплату на рôкъ 1900.

56 конгресъ.

Дня 3. с. м. зôбрались депутованй въ Вашінґтонѣ и отворено 56 зъ ряду сесію конгресу. На конгресѣ буде такожь порушена справа Мормона Робертса зъ Utah, противъ котрого ведесь завзята аґітація, абы его не допустили до конгресу, бо пôсля свои религіи мае больше жѣнокъ.

— **Найвысше** обезпеченымъ зô всѣхъ людей на свѣтѣ е наслѣдникъ престола въ Англіи, кн. Уельскій. Смерть его, що мусить колись наступити, буде коштувати англійскй, французкй, нѣмецкй и американьскй асекураційнй товариства понадъ два міліоны фунтôвъ штерлінґôвъ, с. е. понадъ десять міліонôвъ дол. въ золотѣ. Цѣкавою притôмъ рѣчію е се, що жите князя е обезпечене крôмъ того на шѣсть міліонôвъ людьми, що князя нѣколи на очи не бачили. Кождый чоловѣкъ може обезпечити на свою руку жите свого знакомого, свояка, або пріятеля, однакъ тôлько въ тôмъ случаю, сли сей згодить ся на лѣкарскй оглядины. Тому кôлько разôвъ князь асекуруе ся въ якôмъ товариствѣ, множество особъ, розумѣесь въ спекуляційныхъ цѣляхъ, купуе полісу на его особу и то на пôдставѣ дуплѣкату свѣжо выставленого лѣкарского свѣдоцтва. Однакъ спекулянты не богато зыскають, бо асекураційнй преміи суть дуже дорогй, а князь знаменито збудованый и тѣшить ся такъ добрымъ здоровлемъ, що смерть его ще на дуже далекôмъ плянѣ.

— **Нову** статистику вѣроисповѣдань подае професоръ д-ръ Мірбтъ-Марбурґъ, котрый обчисляе, що въ протягу XIX. вѣку число исповѣдниковъ Христа збôльшило ся значно въ порôвнаню зъ другими вѣроисповѣданями. Теперь число Христіянъ выносить 555 міліонôвъ, пôдчасъ коли число исповѣдниковъ закону Мойсея дôйшло ледви до девяти міліонôвъ душь. Исламъ числить 245 міліонôвъ, исповѣдниковъ Буды вразъ зъ Тевистами и исповѣдниками Конфуція е 425 міліонôвъ, а въ поганьствѣ жіе ще 112 міліонôвъ. Христіяны становлять проте одну трету часть загального числа мешканцѣвъ земнои кулѣ, що носить на собѣ 1.488 міліонôвъ людей.

— **Дальшихъ** полемікъ въ справѣ организаціи Русинôвъ въ Ню Йорку помѣщувати не будемо. Скажемо лишь, що приватнй непорозумѣния въ такихъ справахъ повиннй уступитися на бôкъ, а всѣ якъ одень, виннй злучитись въ одну громаду, щобъ тымъ успѣшнѣйше вести народну роботу.

— **Зачуваємо**, що въ Passaic, N. J. богато Русинôвъ ходить до польского костела вмѣсто до церкви. Чи правда се — а оли правда, що за причина е тому?

Де-що зъ житя Бурôвъ.

Буръ женить ся звычайно въ 20 роцѣ житя. Або родичѣ, або самъ молодець, выбирае собѣ подругу житя. Котра дѣвчина мае больше овець, коней и волôвъ, зъ тою женить ся. Буръ найрадше ѣде до дѣвчины на кони и просить родичѣвъ о еи руку. Весѣле вôдбувае ся звычайно въ недѣлю; бо тамъ и ярмарки (торги) суть въ недѣлю дозволенй. Забава весѣльна подôбно якъ и въ насъ въ краю тревае тамъ кôлька днѣвъ, щобы кождый гость памятавъ весѣле.

— **Кому** вже сприкрилось гарувати по фабрикахъ и майнахъ, а хотѣвъ бы вôдпочати и забезпечити себе на старй лѣта, и щобъ его дѣти колись знали де „домôвъ“, нехай купить собѣ фарму. Така фарма е теперь до продания въ Luzerne County, мѣжь Wilkes-Barre a Shickshiny, складаюча ся зъ 55 акрôвъ орного поля и 12 акрôвъ файного лѣса; будинки новй, великій садъ, вода здорова, близько мѣста и нашихъ людей, а фарма чиста вôдъ довгу. Хто мавъ бы охоту купити и де що больше о тôй фармѣ довѣдатись, нехай пише на адресу: Sylvester Williams, або D. Pyrcz, Olyphant, Pa.

28—12

Де-що цѣкавого.

— Голосъ людскій можна чути на 30 кільометрôвъ, то есть около 4 краєвй миль.

— Въ Мексико властитель шулернѣ (картярнѣ) платить 1000 пястрôвъ податку; длятого въ цѣлôмъ краю всѣ шулернѣ поупадали, тôлько одна ще утримуе ся.

— Буры суть найвытревалѣйшими танцовниками на свѣтѣ, бо потрафять гуляти день и нôчь безъ перестанку.

— Въ Ню Йорку суть т. зв. »кухнѣ людовй« для бѣдныхъ и для тыхъ, котрымъ робити ся не хоче. За 4—7 центôвъ можь достати цѣлый и то досыть смачный обѣдъ.

— Хто хоче выглядати все молодо и свѣжо, нехай мые ся въ дощôвцѣ. Спробуйте, а всѣ будете дяковати.

— Лѣпше разъ на день ѣсти за свои грошѣ, нѣжь три разы за пожиченй.

— Хто хоче позбути ся катару, нехай переѣде ся трохи моремъ.

СМѢШНЕ.



СЕСТРѢНЕЦЬ ПРИѢХАВЪ ДО ВУЙКА ДЛЯ РОЗРЫВКИ.

Оденъ подорожный ввôйшовъ до хаты незнакомого и заставъ его, якъ той мастивъ палкою молодого хлопця.

— Чи то вашъ сынъ? — пытае подорожный.

— Нѣ, — вôдповѣдае господаръ, — то мôй сестрѣнець, котрый приѣхавъ до мене на пару днѣвъ, абы трохи розôрвати ся.

— Кôлько коштуе порція баранины? — запытавъ оденъ чужинець кельнера.

— 12 центôвъ, — звучала вôдповѣдь.

— А кôлько сосъ?

— О, сосъ не коштуе нѣчого.

— Но, то прошу дати менѣ самого сосу, бо я хлѣба приніcъ собѣ зъ дому.

НЕ ЗАЧѢПАЙ ЖИДА — НЕ БУДЕШЬ ОГИДА.

Трохъ студентôвъ зôбачило на улици жида и постановили собѣ, трохи собѣ зъ него покепкувати.

Першій зъ нихъ каже:

— Добрый день, тате Абрагамъ!

Другій зъ нихъ дальше витае:

— Добрый день тате Изаакъ!

А третій:

— Добрый день тате Якобъ!

Жидъ нѣбы того не чувъ и обернувшись по хвили вôдповѣдае:

— Мои панове! Я не є анѣ Абрагамъ, анѣ Изаакъ, анѣ Якобъ, але я єсьмъ Савлъ, сынъ Кія, котрый выйшовъ шукати ословъ свого батька, и дивѣть но, я ихъ (показуючи на нихъ пальцемъ) знайшовъ.

ЩО НАЙБОЛЬШЕ ЛЮБИТЬ ЧИТАТИ?

Оденъ Европеецъ запытавъ ся одного Американця, що вôнъ любить найбôльше читати.

— Списъ потравъ — вôдповѣвъ той-же.

ЗАПЛАТИЛИ ЗА „СВОБОДУ“ ВЪ ПАДОЛИСТѢ с. р.

ЗЪ БРАЗИЛІИ.	
Ріо-Кляро.	
О. Роздольскій Н.	$2.00
Настасюкъ Ив.	4.00
Мончакъ Гр.	2.00
Потоцкій В.	2.00
Потоцкій Т.	2.00
Матвійчукъ К.	2.00
Карповичъ Гр.	2.00
Антоніо Олівто.	
Дума Ст.	2.00
ЗЪ КАНАДЫ.	
Stuartburn, Man.	
Паскарикъ Гр.	2.00
Пригроцкій М.	2.00
Grenfel Naidor, Assa.	
Бойковичъ Л.	1.00
Pleasant Home, Man.	
Волчукъ А.	1.00
Gonor, Man.	
Романôвъ Иги.	2.00
Jinmark, Ont.	
Камарикъ О.	2.00
ЗÔ СПОЛ. ДЕРЖАВЪ.	
S. Chester, Pa.	
Мицавка Ст.	2.00
Grand Marias, Mich.	
Орбекъ И.	1.00
Cleveland, O.	
Клемонскій А.	2.00
Chicago, Ill.	
Дубиньскій А.	1.00
Redburn, Pa.	
Ренчковскій И.	2.00
Excelsior, Pa.	
Сунереба Гр.	1.00
Mt. Carmel, Pa.	
Мих. Горощакъ	1.00
Деска И.	1.00
Olyphant, Pa.	
Гамбаль В.	2.00
Edwardsdale, Pa.	
Гоблякъ Мих.	4.00
Суликъ А.	2.00
Руданичъ Я.	2.00
Pittsburg, Pa.	
Васильчакъ С.	1.00
Shamokin, Pa.	
Демчко М.	1.00

Читайте „Свободу“!

Q 98

Въ редакціи „Свободы“ можуть достати Всч. ОО. Духовнй по 1 цнт. за еґземпляръ:

1) Extractus matriculæ copulatorum,
2) Extractus matriculæ baptisatorum,
3) Extractus matriculæ defunctorum,

Надôслане.

Що се за звѣръ?

Мае гласъ якъ трубу,
Голову червону
И пыскату губу.
Родивсь въ старôмъ краю,
Любить Америку,
Збирае доляры,
Не хоче кводриковъ.
Азъ—како—азъ—како
Есть его назване;
Що се за звѣрюка,
Хто мудрый — вôдгане.

Ъ.

Пѣсня.

(Спѣвае ся на нуту: „Ужь сомъ булъ по колѣна въ небе.")

Ой не рый Корнило
Подъ чужу хату,
Бо достанешь въ рыло,
Будешь банувати.
Пильнуй свого носа,
Свои загороды,
Свои Мадярщины,
Лысои головы.
Бо Руснаки нынѣ
Не дурнѣ бараны:
Знають хто прiятель,
Хто ворогъ поганый.

Ъ.

Учѣте ся, браты мои!
Думайте читайте,
И чужому научайтесь,
И свого не цурайтесь!

Т. Шевченко.

Всюды нѣвечить ся правда,
Всюды панує брехня,
Въ вашихъ лишь серцяхъ, о братя,
Най не повстане вона!

Ив. Франко.